

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za en mesec 1 gl. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemai nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 87.

V Ljubljani, v soboto 18. aprila 1885.

Letnik XIII.

Kmetom v pomoč.

Piše Ivan Belec.

(Dalje.)

Ktere stroške imajo kmetje?

Nepotrebni stroški.

Žganjarstva v prejšnjih časih pri nas niso poznali, zdaj bo pa, če pojde tako naprej, v marsikterem kraju kmalo več žganjarjev, kot treznih ljudi. V nekterih vaseh je že toliko žganjarskih beznic, da pride na trideset ljudi ena. Kakšno žganje se pije? Špirit in samo špirit, ktereга krčmar z vodo meša. Leta 1881 se je na Kranjsko vpeljalo skoro 29 tisoč hektolitrov špirta, leta 1882 pa 30 tisoč. Dr. Samec je preračunal, da se je na Kranjskem izdalo l. 1881 za špirit in iz njega narejeno žganje en milijon in osem sto štirideset tisoč, leta 1882 pa skoraj dva milijona. S tem denarjem bi se lahko plačal ves davek in bi še precej ostalo.

Nekteri mislijo, da žganje okrepeča. Ne, žganje le človeka omoti, da lakote ali mraza ne čuti. Žganje mori dušo in telo. Koliko je vsled žganjarstva zamude časa, bolezní in revščine, koliko preprirov, preklinjevanja, pobojev in pohujševanja, vé vsakdo. Žganjar je bolj živinski kot živina. Špirit je strup, zato bi se moralo ž njim tako delati kot s strupom. Le kdor bi imel pisano privoljenje od županstva, bi smel špirit dobiti. Štacunarji in krčmarji, ki bi to prepoved prestopili, naj bi se poslali za par let v ječo. Pri sedanjih okoliščinah bi le to moglo pomagati. Daleč smo zabredli, da moramo povsod žandarje na pomoč klicati. Nas li morejo poboljšati vsi briči, kolikor jih je? Zadrževati nas pač morejo nekaj časa ali poboljšati nikdar.

Sedanje okoliščine naj se spremené. Nekdaj so bili naši kmetje premožni in pobožni, zato pa tudi žganja niso poznali. Zdaj so pa zadolženi; kar v potu svojega obraza pridelajo, morajo dajati bogatinom. Je li toraj čudno, da med njimi vera peša in da v obupnosti poprimejo za špiritov strup. Ne mislite, kakor bi jaz hotel s tem žganjarstvo zagovarjati, kar je greh, ostane greh za bogatina in za

reveža. Dajte nam krščanske postave in špirit bo sam zginil.

O tobaku so zdravniki različnega mnenja, nekteri pravijo, da je zdravju škodljiv, drugi, da ni. Toliko je pa vendar gotovo, da je kadenje in šnofanje dostikrat nemarno, vselej pa nepotrebno; čikanje je pa naravnost ostudno. Koliko hiš in vasi je že vsled kadenja pogorelo! Koliko se pri delu zamudi. Le glej tobakarja, najmanj na vsake pol ure nabaše svojo majhno pipico, ker pa spak ne mara goreti, je treba večkrat prebasati in vsacih pet minut z nova prižgati. Tacega delavca se povsod bojé. Najhuje je pa, da je tobak tako šmentano drag. Najrevnejši tobakar, ki nikdar smodke med zobe ne dene, pokadi za deset goldinarjev na leto. V nekem sodnijskem okraji na Kranjskem se v štirih kmetskih občinah pokadi in počika za šest tisoč goldinarjev, gruntni davek znaša pa na polovico manj, namreč tri tisoč goldinarjev. Take so tobakove dobrote. Na milijone in milijone izdá vsaka država za tuj in domač tobak, in vendar ima vsaka zopet na milijone dobička.

Loterija ne gré nekteremu noč in dan iz glave. Dobé se ljudje, ki so v sanjarskih bukvah bolj podučeni kot v katekizmu in prvo zjutranje premišljevanje je, kaj se je sanjalo in ktere številke bi se dale iz sanj vganiti. Le poglej strastnega igralca, sto in stokrat ga je že loterija na led speljala in vendar si še vedno prizadeva, da bi on loterijo na led speljal. In če se mu res enkrat posreči, da dobi par stotakov, kmalo jih nazaj znosi ali pa tako zapravi, da nimajo teka.

Mala loterija se mora odpraviti. Dokler se pa ne odpravi, naj pa vsak malo povdarja, je li vredno denar nositi v loterijo, iz ktere ga komaj polovico nazaj dajo in da se loterija ravno zategadel tako dolgo trpi, ker državi vsako leto nekaj milijonov dobička prinaša. Ravno tako škodljive so tudi velike loterije, v kterih se dobiva na prvi loz po več sto tisoč in nič bolje niso loterije za dobrodelne namene, v kterih se dobivajo igrače, ki niso pet grošev vredne. (Pa tu je vsaj nekaj dobrega na-

mena, kje je pa ta pri drugih? Strast, gola strast! Vredn.)

Loterije so znamenje današnje dobe, v kteri vsak hrepení priti do bogastva naglo in brez truda. Ker revež vidi, da vse dirja za mamonom, ker vidi, da so bogatini, ki imajo svoje denarje sposojene, vsak dan brez najmanjšega dela bogateji, vname se tudi v njem želja po lahki poti obogateti. Ker se dandanes s težkim delom ne pride do premoženja, stavi se v prekanljivo loterijo. Ljubi kmetič, pusti žganje, tobak in loterijo in še enkrat tolike davke boš laglje prenašal, kakor zdaj, pa ti bode še kaj ostajalo.

(Dalje prih.)

Slovenščina v Goriškem škofijskem Ordinarijatu l. 1790.

Možje, ki branijo slovenščini v urad, še vedno radi kričé, da naš jezik je nesposoben za uradno rabo. No! še v letošnjem državnem zboru je štajarski poslanec Foregger štajarske slovenščine nezmožne uradnike zagovarjoč z zaničljivim zasmehom ločil slovenščino od „windiš“. Kako brezmiseln je to, ter da slovenščina je popolnoma rabljiva ne le za vsakdanja uradna pisma, temveč tudi za znanstvene obravnave, je pač ne le teoretično, nego i djanski že davnej dokazano.

Po raznih slovenskih časopisih je bilo že mnogo od različnih uradov v slovenščini pisanih dokumentov objavljenih, ki kažejo, da so tudi naši predniki v davnej preteklosti v nekterih prilikah slovenski uradovali.

Po prijaznosti častitega gospoda A. Pipana, vikarija v Lomu nad Kanalom blizo Tolmina, je tudi meni mogoče tu objaviti tri pisma, ki svedočijo, da tudi v škofijskem Ordinarijatu v Gorici se je že pred 100 leti slovensko uradovalo.

Ako dandanes pride kako slovensko pismo od knezonadškofijskega Ordinarijata, razglašajo to naši zagrizeni prijatelji radi za nezaslišano novaterijo; da je pa le skromno nadaljevanje tega, kar se je

LISTEK.

„Dvanajsterim večerom“ drugi dodatek.

(Dalje.)

Vendar pa, nima li pesnikov „prostiti“ nobenega pomena? Zakaj ni naravnost raje rekel: A eno ti svetovati smem? Ne, nekaj vendar pomeni tudi oni „prostiti“. Jaz si razlagam stvar tako-le: Naš pesnik bavil se je izključljivo ali vsaj prenostransko, zanj preveč, z nekrščanskim slovstvom, bodisi s staro-klasičnim ali pa z modernim, ki se po svojem brezverskem protikrščanskem duhu še bolj odlikuje, kakor staro, ker pri naših je protivost krščanskim principom bolj samosvestna in zlobna, kakor pri starih, kteri Kristusa in njegove vere še niso poznali in le bolj iz nevednosti breli po temi zmot. To slovstvo toraj in seobno najmlajše slovensko, zdi se, vplivalo je na pesnika tako odločno, da se je njegovega duha popolnoma navzel; a ob enem je, kakor se zdi, naš pesnik preveč zanemarjal krščanske véde ali vsaj premalo jih gojil, tako, da bi zamogel vzdržati se vsaj v ravnotežji z nekrščanskim duhom,

kteri je od nasprotne strani nanj vplival. Krščansko obzorje so mu nekrščanske megle zatemnile, da ni mogel več jasno gledati v solnce krščanstva ter duha oko si bistríti v verskih resnicah. In tako, se vé, da je nevedoma marsikaj začel smatrati za pravo, morda celo za krščansko, kar nikakor ni in ne more biti. In tako tudi gledé nazorov, ktere kaže o Bogu v naši pesni. Tak smél, drzni govor z božanstvom se marsikje nahaja, kakor pri starih paganih, tako pri modernih, kterim ni nič več sveto. Kdo se tu iz stare grške mitologije ne spomina smélosti Prometejeve, ki je celo Zenovo vsegavednost hotel skušati? Tako enako večkrat tudi naši pisatelji, bodisi da svestno, bodisi zapeljani, govore o Bogu in njegovih činih, kakor o človeških in ga sodijo in obsojajo, kakor človeka, ne vedé morda, da se tako in enako govorjenje ne zlaga z neskončno popolnostjo Boga, na ktereга vendar navadno še verujejo. Takega nazorovanja (Anschauung) o Bogu in božjih rečeh se je tudi pesnik nevedoma navzel in v tem duhu je tudi izrazil se in molil v naši pesni, ne vedé, da kar govori, je prav za prav bolj blasfemija nego molitev: Bogu svetovati, kaj naj stvari, česa ne! O tej blasfemiji si ni bil v svesti, ker ni bil zadosti

občutljiv za čisto krščansko resnico, zabrél je bil preveč v paganstvo. A vendar z druge strani je bil in hotel je ostati še pravi katoličan in kot tak vero ohraniti. In ravno zarad tega lahko razumemo, kako je besedovanje, ktero po svojem pomenu družega ne izraža, nego svét ali nauk Bogu dán, kako je to besedovanje imenoval prošnja, a ne svét. Besede „svetovati“ ali druge enake ni mogel, ni smel rabiti kot pravi katoličan, ker ta preočitno žali katoliško prepričanje o Bogu, katoliško vest, bodisi še tako neobčutljivo. Zatoraj je izbral besedo „prostiti“, saj tudi res, družega ni hotel nego prositi, resnično prositi, akoprav si ni bil v svesti, da tako prositi je eno in isto kar svetovati. Oni „a“ tedaj, s pomenom, ktereга v naslednjem izrazi, narekoval mu je pagansko - panteistični duh, ktereга se je bil nasrkal, besedo „prostiti“ pa nasvetovala mu je verno-katoliška vest, ne da bi zasledil nasprotja med nevernim „a“ in vernim „prostiti“.

Zatoraj pa za-me ima malo ali nič pomena, da je pesnik svoje besedovanje krstil z imenom „prošnja“, in da bi bil tudi desetkrat to besedo ponovil. Kaj bi pomagalo, ko bi n. pr. mrtev kamen, ki je po zunanji obliki podoben ribi, krstili za ribo, in to

godilo že v pretečenem stoletju, nam dokazujejo ravno pisma, ktera sem se namenil objaviti. Ta pisma so dalje dokaz, da takratna uradna slovenščina se od sedanje prav malo loči. Smem reči, da nemščina se je v tem času vsaj desetkrat bolj spremenila nego slovenščina. Z malimi spremembami se dá slovenščina od l. 1790 še danes uradno rabiti. Je pa li o nemščini mogoče ravno to trditi?

Tudi še tu omenim, da omenjena pisma so pisana duhovenskim uradom, kar priča, da škofijski Ordinarijat je takrat dekanom in drugim duhovnim pastirjem vsaj deloma dopisoval v slovenskem jeziku.

Pisma, ktera bom objavil, imam pred seboj v prepisu. Ta prepis pa, ako ni starejši, je vsaj iz leta 1803. To priča pisava originalnega pisma na zadnji strani onih prepisov, ktero se po besedi in pisavi glasi:

„Lom Canauski na 10 dan Maja 1803.

Jest spodpodpisan sprizham, de so prebivauze tminskiga Loma, kteri so bli od Wuzhanske fare od Gubernia po Sapovedi Soje Svetlosti Zesaria Jesepha tega drugiga v letu 1789 popolnema odlozheni, ino h Canauski fari sa uselei preshteti, ino v duhounih opravilah popolnema Caplanu v Lomu Canauskimu podversheni, so h shtiftengi (oskrbovanju op. pis.) nove Zirkve v takih rezhih eno fraivolno almoshno sturili, kakor je spod samerkaou:

1. Sa novi sgon so usi dali in Summa Goldinarau 292 fl.
2. Sa nebu per-prezesa, ino sa velum per Shegnu so usi dali 35 „
3. Sa monstraža je dal Anton Matreida Skarokar sam 85 „
4. Sa Sid je dal Andreas Leupusik tudi sam 45 „
5. Sa usako leto Shet (šest? ali ital. 7? Pis.) Mash brati je dal Andreas Leupusik tudi sam en Capital 340 „
6. Usi skupi so dali 7 mashnih plasau, ino vezh drugih mihnih rezhi sa shtiftinga Zirkve, ino altaria od mihne urednosti kakor se use takai samerkano naide.

Tudi delati so kai maliga hodili h Zirkvi.

To prizham jest

Andreas Soligoj,
Caplan v Lomu.“

Pisava tega pisma je popolnoma enaka pisavi sledečih prepisov. Toraj smem trditi, da je pisma prepisal Andreas Soligoj takrat, ko je pisal gorenje pismo, toraj leta 1803.

Pisma se glasé po besedi in pisavi tako-le:

I.

Copia 374.

Mi napreipostauleni Gorishke al Gradishanske Skofie lubimu nam v Christusu Joanu Wuga Caplanu v Lomu canauskimu sdravle.

Desgljeh po sklepu al po Sapovedi visokiga Gubernia daniga na 14 dan Julia 1787, de imajo perbivauzi spodniga tminskiga Loma od Caplana S. Lucia, ti pa, kteri se v sgornimu tminskimu Lomu snaidejo od Caplana na Idrii per Bazhi, ino nekteri sosidi od Lokoviza tudi od Caplana v canauskimu Lomu prebideni biti, ino tudi ta sklep al Sapoved visokiga Gubernje je bla Tehantu v Canali, ino Tehantu v Tminu na 7 dan Augusta 1787 sa imenuvanim Caplanam resoditi poslano, je vendar nashi Skofii napreiperneseno, de bodo leti imenuvani perbivauzi use smeshano sdai od eniga, sdai od drugiga Caplana s Svetim Sakramenti prevideni.

De se pa usaki antrih (prepir pis.) sa uselei usdigne, taku sapovemo po Sapovedi visokiga Guber-

nia, de sanaprei imamo prebivauzi spodniga tminskiga Loma od Caplana samu S. Lucia, perbivauzi pa sgorniga tminskiga Loma le samu od Caplana v canauskimu Lomu, perbivauzi pa is Grudenza le samu od Caplana na Idrii per Bazhi, ino spet sosidi od Lokoviza le samu od Caplana od Loma canauskiga prebideni sa uselei biti.

Ravno to je poslano h vedeniju, ino h popolnemu spolnenju tudi caplanu od S. Lucia, kakor tudi Caplanu na Idrii per Bazhi.

Is Shkofie Gorishke al Gradishkanske na 14 dan mesza Aprila 1790.

Joseph Chrisman m. p.,
Canonicus et Vicarius Generalis.

Mathia Godina m. p.,
Shkofou Canzler.

II.

Copia 455.

Visokozhastiuurednimu Gospod Antonu Segalla fajmohstru, ino Tehantu v Canali sdravle.

Po Sklepu al Sapovedi visokiga Gubernia na 14 dan Novembra pasaniga (pret. pis.) leta na Shkofije daniga, je blu sapovedano, de imajo prebivauzi v Grudenzi od Caplana na Idrii per Bazhi prevideni biti, kar pa sdai popravimo, ino sapovemo, de imajo prebivauzi v Grudenzi sanaprei uselei od Caplana v Lomu canauskimu, ne pa od Caplana na Idrii per Bazhi prevideni biti.

To sapovemo, de imá od Tehanta v Canali Caplanu v Lomu canauskimu, ino od Tehanta v Tminu Caplanu na Idrii per Bazhi resodito (razodeto, pis.) biti.

Is Shkofie Gorishke al Gradishkanske na 30 dan Aprila 1790.

Joseph Chrisman m. p.,
Canonicus et Vicarius Generalis.

Mathia Godina m. p.,
Shkofou Canzler.

III.

Copia.

Visokocastiuurednimu Gospod Tehantu v Canali.

Sa vsaki antrih, kteri bi snal med Caplanam S. Lucia, ino med Caplanam v Lomu canauskimu ustati savolo previdinge dveh hish per Kluhu, ino na Shirokim, taku sapovemo po Sapovedi visokiga Gubernia, ktera je bla ti Shkofii dana na 29. dan Marza tega leta, de imata ti dve hishi, per Kluhu. ino na Shirokim, ktere se nesnideta ne v sgornimu tminskimu Lomu, tudi ne na Kali, sanaprei le od Caplana S. Lucia, kakor popred, ne pa od Caplana v canauskimu Lomu prevideni biti.

Ex Offo Circulari na 4 dan Aprila 1791.

Andreas Laurin m. p.,
Decan. Circul.

Ker ni vzroka misliti, da so v škofiji le edino ta tri pisma pisali v slovenščini, smemo soditi, da je še mnogo slovenskih pisem iz preteklega stoletja potaknjenih po raznih arhivih. Najdba tih naj nagiba častito duhovščino, da bo preiskavala cerkvene arhive, ter najdene listine objavila po časopisih.

B. G.

Politični pregled.

V Ljubljani, 18. aprila.

Notranje dežele.

Nemci na Českem imajo odločno smolo! Še v gledališče jih ni več toliko, od kar so Čehi lansko leto odpri svoje narodno gledališče, („narodni divadlo“) da bi se nemško igralsko društvo v zlati Pragi zdržavati zamoglo. Ker je pa dandanes že celemu svetu znana prevelika ljubezen Nemcev do vsega, kar po Pruskem diši, izmislil si je ravnatelj Kreibitz v českem deželnem gledališču v Pragi nekaj, s čemur se je mislil avstrijskim Prusjanom po-

tudi stokrat; ostal bi mrtev kamen na vse veke. Tako tudi pesnikove besede, naj jim pesnik in njegovi dobri prijatelji na vse veke vdihujejo dušo prošnje, prošnja ni in ne bo!

Tako mislim, dragi Mirko, da sem v tej dolgi razpravi svojim nasprotnikom dovolj razjasnil pesnikovo „prošnjo“. Vendar pa, dasi sem že toliko govoril o „svētu“ v pesni Bogu Stvarniku danem, ne morem si kaj, da ne bi tu navedel izjave, s katero vidim moje razlaganje ravno te najvažnije točke, o kateri se z g. nasprotnikom boriva, sijajno potrjene. Ta izjava došla mi je od strani, od ktere sem jo najmanj pričakoval — od g. Stritarja, ktereга veljavo na slovstvenem našem polji jaz in gotovo tudi moj nasprotnik visoko ceniva, o katerem pa tudi se ne dá misliti, da je meni ali moji stvari preveč naklonjen, tako, da bi se ga moglo sumničiti pristranosti meni v ljubo. V „Pogovorih“, kjer se gosp. Stritar brani proti mojim napadom (!) v „Dvanajsterih večerih“, omenja mojo oceno pesni „Človeka nikar!“ Najpred navede iz ocene pomen mojega dokazovanja: V ti pesni (to so moje besede), v ti pesni pravi pesnik, stvarnik, da naj po njegovi smrti iz prahú njegovega vstvari cvetico ali pevko-tico, toraj mu

„svetuje“; v drugem delu pa mu „odsvetuje“, naj ne stvari človeka. In k tem mojim besedam kaj pravi gosp. Stritar? Čuj: „Začetek je dober“ . . . Toraj g. Stritar popolnoma pritrjuje moji izpeljavi, da pesnik namreč s svojim velevnikom Bogu „vsetuje“ in „odsvetuje.“*) Bo tedaj moj g. nasprotnik

*) Potem ko sem bil spis „Slovenčevemu“ vredništvu že odposlal, dojde mi „Ljubljanskega Zvona“ t. l. četrti zvezek. Kakor tu zvem, dobil je bil g. Stritar z juga pismo, v katerem mu je prijateljski dopisnik ovadil, kako sem se v privatnih krogih sklicaval tudi na g. Stritarja, ki na omenjenem mestu „Lj. Zvona“ pritrjuje moji razlagi, da namreč naš pesnik res Stvarniku svet daje. Kako nedostojno je že to, kar se v prijateljskih krogih zaupno pogovarja, koj v javnost raznašati, naj sodi g. prijatelj Stritarjev sam. Mene ni nikakor s tem žalil, odpustim mu. Toda čudim se, kako se g. Stritar vsled onega privatnega pisma podviza v četrtem zvezku svoje tako jasne besede tolmačiti ko ironijo! Mislil res g. Stritar, da mu je opraviti s takimi bedaki? Ironija, ironija, vse ironija! Tudi samega sebe, pravi gosp. Stritar, da „ironizuje“! Prepričam vsakemu, ki ima le še kaj resnosti in spoštovanja do resnice v sebi, naj sam razsodi, kaka ironija je, kar v tretjem zvezku g. Stritar govori. O že vem, ko se vas z logiko vžene, da se ne morete ganiti, potem kričite: ironija je, kar smo pisali! Tako nekako se zgodi, ko se morivec ali drug hudodelnik, da bi ušel pravični obsodbi, dela blaznega. Toda s tem me ne bo nikdo,

sebeno prikupiti. Pri igri „der Feldprediger“ nastopili so pruski vojaki s prusko zastavo (črno-belo-rudečo), ktera je sedaj, kakor popolnoma nemška, v večji veljavi, memo črno-rudečo-rumene „Frankfurterice“. Tudi v štajarskem Gradci jo bolj obrajtajo. Plosk je bil gromovit in drugi večer gledališče natlačeno polno, ko je bil zopet „Feldprediger“ na dnevnem redu. Vse bi bilo šlo v najlepšem redu; nemško občinstvo bilo bi navdušeno navzlic pruskim barvam, gledišni ravnatelj pa zadovoljen z napolnjeno kaso, ko bi le ta presneta policija ne imela povsod svojega nosa. Mislite si žalost in nevoljo med „neodrešenci“ v Pragi, ko je policija v ondašnjem nemškem, gledišči prepovedala nastop pruskih vojakov s prusko zastavo, nad katero so Nemci tolikanj dopadajenja imeli! „D. Ztg.“ zdi se ta korak policije — smešen; nam se pa vidi postopanje nemških junakov v Pragi še nekoliko drugačno kakor le smešno! To se že še prenaša, a izdajsko postopanje ne. Naj bi le slavna policija pri vseh takih neslanih korakih avstrijskih Prusjakov strogo postopala, znabiti bi se ti trdoglavci vendar s časoma naučili saj prva in glavna vodila avstrijske spodobnosti in avstrijskega domoljubja.

V *gospodski zbornici* je vendar-le zmagala pravica od vlade same podprta gledé postopanja s postopači in potepuhi. Zbornica poslancev predložila je jako ojster načrt postave gospodski zbornici, kako da naj se novošegni rokovnjači od slej nadalje kroté, da ne bodo prebivalstvu cesarstva v tolikošno nadlogo, kakor so bili do sedaj. Kakor smo že poročali, se je večina gosposke zbornice proti omenjenemu načrtu postavila izrekla, češ, postopačem bi se krivica godila, ako bi jih kar od kraja zapirali po posilnih delavnicah. Saj imamo vendar zadosti postav, s kterimi jih lahko krotimo. Vlada se je pa pri poslednji seji postavila odločno na noge in je dokazala, da če je gospodski zbornici kaj na blagru prebivalcev ležeče, dotičnega načrta ne sme odbiti in sicer tim manj, ako misli za drugo njegovo točko glasovati, da bi bilo dobro namreč, ako bi se na več krajih posilne delavnice napravile. Obe ti točki ste v taki tesni zvezi med seboj, da se ena brez druge niti misliti ne dá. Čemu pa nam bodo posilne delavnice, ako bi se postopačem, namesto pridržavanja k posilnemu delu po tistih, morda še ljakerji plačevali? V očigled tega se je večina gosposke zbornice podala manjšini, in postava, da se bodo potepuhi, postopači in drugi taki tatovi božjega dneva potaknili brez daljših ceremonij po posilnih delavnicah, se je sprejela. Ljudem se bo pa težak kamen od srea odvalil, ker bodo nezaslišanega strahovanja rešeni, s kterim so jih postopači posebno po kmetih nadlegovali.

Stiskane *nemadjarске narodnosti* pod krono sv. Štefana jele so Madjare strašiti, da za vsakim grmom zaroto in v vsakem sodu kislega zelja smodnik slutijo. Slaba vest je res hud črv, ki vedno grize in krivice očita. Poslanec Babes je ministrskega predsednika interpeliral, kaj se čuje resničnega o najnovejših zarotah Rumuncev in Slovanov porti Madjarom, o kterih je bilo po ogerskih pokrajinah tolikanj govorjenja. Tisza je rekel, da vse skupaj ni imena vredno. Pravih zarot je imel v desetih letih svojega ministrovanja le eno samo v Novem Sadu, kteri je bil znani srbski uradnik Miletič na čelu, ktereга je tudi zaslužena kazen doletela, pristavi Tisza. Sedaj vlada družega posla nima, kakor, da nemadjarске narodnosti, kolikor se dá, natančno opazuje in le agitatorjem tu pa tam strogo na prste stopa. Nekoliko dalje segli bodo pa Madjari v Sibiriji (Hermanstadt) na Erdeljskem. Ondi se je v najnovejšem času primerilo, da so imeli osemkrat porotne obravnave zaradi političnih hudodelstev dovršenih ali pa le poskušanih od Rumuncev proti Madjarom in ni jedenkrat niso nobenega obsodili. Vsi so šli prosti, dasiravno se je Madjarom ad oculos dokazano zdelo, da so Rumunci najmanj veleizdaje

še tako trdovraten? Se ve da sicer g. Stritar potem, ko je odobril mojo trditve, nadaljuje: a dalje, dalje! ter mi očita, da sem iz onega „svéta“ nelogično sklepal na bogotajstvo. No, pa za to očitavanje mi ni veliko mar, da je le premiso odobril, sklepanje pa iz take premise naj g. Stritar le prepušča meni in mojemu g. nasprotniku, ker sva oba enako prepričana, da, ako je ona premisa resnična, nobena živa logika pod solncem ne more omenjene pesni oprati od madeža panteističnega! Vsakako pa moram gosp. Stritarju hvaležen biti, da mi je ravno v tem času prišel na pomoč, pač večje ljubavi ni mi mogel skazati.

To je bilo po mojem mnenji zadosti. Vendar pa ako ni kdo še prepričan o resnici moje trditve, hočem zdaj stvar obrniti ter jo soditi še od nasprotni strani. Recimo tedaj, da pesnik v pesni „Človeka nikar“ res nič drugega ne izraža, nego golo prošnjo. Vprašam, kaj je prav za prav prošnja do Boga, ali kakor jej še drugače rečemo, prosilna molitev, Bittgebet? Sv. Tomaž opredeli jo

tudi g. Stritar ne, za nos vodil. Po toči je prekasno zvoniti! Sicer pa bodem o novoslovenski ironiji in satiri še govoril o drugi priložnosti. Pis.

krivi bili. Vsled tega se bodo porotne obravnave iz Sibinja prestavile v kako drugo mesto na Erdeljskem, kjer mislijo Madjari več sreče imeti, kakor pa v Sibinji kjer so se Nemci in Rumunci po njihovih mislih proti njim zakleli.

Vnanje države.

„Ključ za vladarstvo svetá zakopan je ob *Dardanelah*“, zapisal je menda Napoleon Veliki na otoku sv. Helene v svoj dnevnik ob času svoje pokore. Da, res je taka. Bismark je sicer leta 1878 to zgodovinsko resnico zanikal, spodbiti je pa vendar ni mogel. Saj se posebno še pri nas spominjamo, kako mogočni so bili Turki po celi Evropi, dokler so bili ob Dardanelah trdni. Kakor so se pa ondi mehkužnosti vdali, takoj je propadla njihova moč in strah Evrope je zginil. Država, ki je moška in poštena, in ne sodruga starih slabotnih ali sicer omehkuženih možakov, kakoršna je ravno dandanes Turčija, more na Bosporu celi Evropi politiko navajati, ako se ji ravno poljubi. Da jo Turčin sedaj ne, je njegova krivda. Od tega slučaja, kdo se bode po Dardanelah vozil ali Turk sam, kakor mu postava dopušča, ali Anglež ali morda Rus, odvisen bode izhod bodoče angleško-ruske vojske, ako se ta namreč vname. Velike koristi bilo bi to za Ruse, če bi jim Turčija prost prevoz preko Dardanel dovolila v Črno morje; veliko manjšega pomena bil bi pa nasproten slučaj za Angleže, če tudi bi se s svojimi parniku pred Sebastopolom ali Odeso vkrcali in bi žive duše ne pustili iz Rusije dosepeše preko vode na iztočno stran Črnega morja, od koder se ravno do Kaspiskega morja in preko tistega v Turkestan pride. Res je, da se je Rusija do sedaj navadno te poti posluževala pošiljajoč svoje vojake v Turkestan in proti Afganistanu; toda ona se je le posluževala, ker se ji je zaradi najobilnejih občil najzložnejša zdela. Da bi se je pa neogibno posluževati morala, tega pa ni nikjer zapisanega. Ona se tudi lahko poslužuje Kaspiskega morja popolnoma neodvisna od Črnega morja. Saj ima vendar dodelanih več železnic iz srede svoje države do globoke in široke reke Volge, s katero je šest železničnih prog v naravnostni zvezi, ena taistih jo pa še celo prekorači ter dalje do skrajne meje evropske na jugoistoku do Orenburga peljá. Iz tega je pač razvidno, da Angleži v Črnem morju Rusom ravno ne bodo posebnih sitnost delali, v oziru na azijaško bojišče. Nekoliko drugačen bi bil ples v Črnem morji samem, ako bi Angleži s turškim privoljenjem ali pa brez njega Dardanele za seboj pustivši po Pontu brodariti jeli. Sicer so pa najnovejše vesti o rusko-angleških zadevah tako miroljubne, da na vojsko še misliti ni. Vzrok sicer ni miroljubnost ene ali morda še celo obeh držav, pač pak slučaj, da niti ena ne druga pripravljena ni za boj.

Ruska diplomacija prišla si je navskriž z *ruskimi časniki*. Med tem, ko si prva na vso moč prizadeva, kolikor mogoče, pomirljiva pisma v London pošiljati, časniki doma vršé, kakor vrabci v prosí, vsi za boj, kterege le odlašati nikar. Rusiji ni treba, da bi se bala drznega koraka, pravijo navduševajoč ljudstvo in vojake; pač pa se smé bati odlašanja, katero bo za-njo osodopolno postalo. Ravno tako malo naj diplomatom zaupa. Topovi so govorili gromečo svojo besedo, toraj naj diplomacija vtihne; Rusiji se vojske ni treba bati. Angležev se nam na suhem ni treba čisto nič bati, pač pa smo jim mi v Aziji čisto nevarni. Posest Indije je za Angleže vprašanje o „biti ali ne več biti“. Ali naj se morda pred angleškim brodomjem tresemo? Kaj še! Res, da imajo 20.000 topov na vodi, toda kaj nam hočejo s tistimi? K večem, če jim drago, da nam razspó neznatno ribarsko mestice Kola in pa če nam nerodovitne obali Finske luke osmučejo s svojimi krogli. Zato pa jim bodo naši križarji

tako-le: Oratio est elevatio mentis in Deum cum petitione decentium. Kar se tiče prve točke: elevatio mentis, povzdigovanje duha k Bogu, lastno je molitvi sploh, bodisi zahvalna ali oboževalna ali prošilna; druga točka pa: cum petitione decentium, prošnja tega, kar je spodobno, lastna je le prošilni molitvi in nam označi v njem predmet, ki mora biti nekaj spodobnega „petetio decentium“. Ta spodobnost gledé predmeta je tako bistvena, tako potrebna, da molitev brez nje ni prava molitev, ni prošnja. V tem „decentium“ pa nam je prvič prepovedano, česar ne smemo prositi. Prepovedano je gotovo vse, kar ni spodobno, kar je slabo, pregrešno. In o tem kdo bi še dvomil. Kaj bi na pr. rekli, ko bi slišali človeka tako-le k Bogu moliti: O moj Bog, pomagaj mi danes srečno zvršiti to tatvino! To ni molitev, to je blasfemija. A kakor nam je prepovedano vse nespodobno, tako nam je tudi zapovedano, le kar je spodobno, Boga prositi. Spodobno pa je le ono, kar se zлага kakor koli z Božjo voljo, tako, da vsaka molitev, kakor sploh vsako dejanje človeško mora nekako izraziti to, kar molimo v Gospodovi molitvi: „Fiat voluntas tua“. (Zgodi se volja Tvoja.)

(Dalje prih.)

vedno za petemi, kupčija njihova bo pa še največ trpela. Gledé trgovine, ktera se bode po vojski še le poživila, nam je pa vojska zunaj naših držav meja, jako dobro došla, ker bo odpravila neznosno móro, ktera nam sedaj tlači našo trgovino vsled nedoločnega in dvomljivega stališča z Angleži. Vojska z Angleži nam bo na vsak način na dobiček, kajti to ni vojska s Turkom, čegar zapuščina je že pisмено med Evropo razdeljena.

Najnovejših telegramov o *angleško-ruski* zadevi je toliko, da jih človek komaj sproti pregleduje, vsebina njihova je pa jako jalova — ničevna. Nič kakor samo čisto in golo domnevanje, ki se redno s tem skončuje, da menda ne bo vojske. To je „Slovenec“ svojim čitateljem že zdavnej povedal, opt edino le na resničen položaj, da niso niti Angleži, niti Rusi za boj pripravljeni. Kmetški fantalini se pač med saba ravšajo brez potrebnih priprav, ker jim tisto, kar v boji in poboji za-se potrebujejo, vsaka meja, vsak plot in konečno vsaka cesta na izbero ponuja. Pri privilegiranem poboju pa, ki se vojska imenuje, je pa to nekoliko drugače. Ondi mora človek za pobijanje potrebne in boljše reči že vse s seboj prinesiti, povrh tega se mora pa še dobro z jedjó in pijačo preskrbeti, če hoče, da ne omaga, kar se je zgodilo ravno Afgancem ob času najnovejših bunk, ki so jim pri Rusih dozorele. General Komarov, ki jim jih je delil, pravi, da je zguba pri Afgancih še mnogo zdatnejša, kakor je od začetko o nji sporočal. Kar jih ni ruska puška v zvezi z bajonetom dosegla, podavila jih je lakota in podušil mraz, kajti dvanajst dni zaporedoma šel je dež in sneg. Da se po afganski zemlji ni začela anarhija, postavili so Rusi v Pendje hu začasno upravnistvo in v Taškapi so pa nekaj pušk v piramide postavili. Sploh se pa Rusom kakor Angležem dobra volja nikakor ne more odrekati, da bi ne bili miroljubni. Giers je namreč v London sledeče besede telegrafoval: „Car me pooblaščuje britanski vladi naznaniti, da bi bila vojska po carovih mislih za obe deželi jako obžalovanja vredna. Ob enem se car na vsak način nadja, da se bo že na ta ali oni način mir ohranil.“ Angležem je bila taka novica tako po volji, da je ruski poslanec še tisti dan v Petrograd odgovoril, da je Giersov telegram najboljši vseh napravil. — Na podlagi tega piše tudi angleška „Pall-Mall-Gazette“: Nada, da se bo mir ohranil, je jako velika; da, mir je že skoraj gotov! Jako miroljubne so zahteve obeh držav in se smemo pač nadjati, da bode bodoči teden že dvoma konec. Bolj sumljivo o tem oziru misli „Globe“. Le-ta smatra za veliko bedarijo, da Angleži Rusom toliko časa dovolijo za oboroževanje; Rusi se bodo med tem lepo z vsim potrebnim preskrbeli, in bodo Angležem namesto zadostenja za Kušk, — fige pokazali.

Vojska Osmána Digne se je menda vsa razkropila, če je res, kar angleški telegraf iz Don-gole poroča. Vzrok temu je menda pomanjkanje živeža in pijače, kajti vsi kraji, na ktere se je zanašal, da ga bodo z jedjo in vodo preskrbovali, so v rokah Angležev. Angleži sami pa tudi poskušajo, kako bi lastne glave iz Sudanskih zanj izmaknili, kamor jih je lastna kratkovidnost zavlekla, in namesto sebe Turke tjekaj postavili, češ, da morajo gledati, da bodo kolikor toliko vojakov v Indiji nakopičili. Poslali so v tem smislu iz Londona pisanje v Carigrad, v katerem zahtevajo, da naj Turčija pripravi celo armado vojakov, ki bodo namesto Angležev Egipt in Sudan zasedli. Le toliko si Angleži pridržé, da bode ta turška armada pod zapovedništvom angleških častnikov. Turki pa ravno o tem nočejo nič slišati, ker so menda o sposobnosti angleških častnikov preveč do dobrega prepričani. Turčija je na tisto odgovorila, da bo že pomagala v Egiptu in ob rudečem morji, če bo treba, toda drugače ne, kakor pod svojim lastnim zapovedništvom. Ker se pa ni nadjati, da bi poleg Angležev tudi Turki Egipt zasedli, je pač verjetno, da če pojdejo poslednji tjekaj, Angleži Egipt in Sudan zapusté popolnoma. Morebiti, da bodo proti Mahdiju ravno Turki več opravili, ker bodo imeli sočutje ondašnjih domačinov na svoji strani, kterege je Angležem povsem manjkalo. Prebivalstvo Mahdiju sedaj veruje, da je res od alaha poslan; ako se bode pa vrhovna glava mohamedanske vere, Kalif sam proti Mahdiju dvignil s svojimi vojniki, bodo ljudje takoj spoznali, da mora Mahdi goljuf in slepar biti, ker se sam Sultan proti njemu vojskuje in mu bodo jeli hrbet obračati.

Izvirni dopisi.

S Primorskega, 16. aprila. Kaj posebnega se v zadnjem času ravno ni prepetilo, katero bi bilo treba „za večni spomin“ po časopisih zabilježiti. Vedne nagajivosti in spletke „Irredente“ skoraj že ne moremo omenjati, ker smo zadosti o tem pisali; le tisti to umé in vé, kateri Laha osebnó pozná. Neke posebnosti pa vendar ne moremo zamolčati, če se nam tudi znabiti kje za zlo vzame. Letošnje leto je posebno posvečeno tisočletnici slovenskih apostolov Cirilu in Metodu. Mnogo lepega nam je že „Slovenec“ o tem povedal in naj bi tega ne

imeli, kako malo bi vedeli o tej svečanosti! Toraj (le memogredé bodi rečeno) nam je „Slovenec“ že zaradi cerkvenih poročil in svečanost potreben; navodil bi pa lahko še mnogo razlogov, zaradi kterih moramo po vsi pravici sklepati, da smo dolžni „Slovenca“ naročevati ter ga duševno in gmotno podpirati. Več za danes ne rečem, ker to ni moj namen, ampak se mi je misel le po sili v pero vrinila. Kar pa sem hotel povedati, je to, da smo tukajšnji Slovenci in Slovani res hvalo dolžni, ker po njem (razun drugih) še le vemo, kaj se godi zaradi Ciril-Metodove tisočletnice po Ruskem in Bolgarskem; na Českem in Poljskem; po Slovenskem in drugod. Zakaj pa ravno iz Primorskega nič ne poveste? Kaj ne, ker Vam nič poročali nismo; to pa se je zgodilo zato, ker sami nismo nič vedeli. Radi smo čitali pastirske liste českíh škofov; veselili smo se z Vami, da so razposlali pastirske liste tudi slovenski škofje, tako posebno Vaš prevzvišeni knezoškof in tudi Lavantinski; pričakovali smo tudi od naših škofov po Istriji kakih naredb za to svečanost, a do sedaj ni bilo nič in zato nismo tudi poročali nič. Ne gré nam presojevati, zakaj se pri nas ni za to svečanost ni kolikor toliko zgodilo, a javnega mnenja skoraj ne moremo prikrijevati. Sploh namreč se misli, da naši škofje zato niso nikakoršnega lista izdali, da bi Lahoni kakega strankarstva ne slutili. A mi pa mislimo ravno nasprotno. Sedaj se bode „Irredenta“ še le šopirila, sedaj, ko vidi, ali si saj domišljuje, da ima tudi v cerkvenih rečeh svojo moč in svojo besedo. Naj tudi naši prevzvišeni škofje na politiko niso mislili, a ljudstvo to sumniči, najbolj si pa domišljuje zaradi tega „Irredenta“. Slovenec in katoliški Slovan sploh ni nikjer tako občutljiv, kakor ravno v svojem vernem prepričanju. Kaj pač je navduševalo naše pradede, da so se tako vstrajno s Turki borili? Vera. Kaj je provzročevalo mnogo krvavih prask med saboj o časih Jurija Kobile in tovarišev? Vera. Da, pravi katoliški Slovenec ne trpi madeža na svojem vernem prepričanju, naj bi tudi znabiti v spolnovanju krščanskih zapoved malo zaukrn bil. Res, kakor smo radostno leta 1881 na svečanost ss. Cirila in Metoda v Rim hiteli, tako radostno in mnogobrojniše bi hiteli na svečanost Ciril-Metodovo v domači deželi. Znabiti nam (saj nekterim, množini se ve, da ne bode mogoče) tudi k Vam v Ljubljano ne bode predaleč, kadar dodelate in posvetite nameravano kapelo v čast tema blagovestnikoma in apostoloma Slovanov, sv. Cirilu in Metodu, toliko bolj, ker najdemo tam tudi sv. Mohorja in Fortunata. Pošiljam Vam v podporo malo svotico. Veliko ne morem, kar pa premorem, pride iz dobrega srca.)*

Domače novice.

(Državnim poslancem) razposlal je predsednik državnega zbora povabila, naj se v sredo 22. t. m. opoldne snidejo na cesarskem dvoru k slovesnemu zatvorenju državnega zbora, kterege bode presvitli cesar izvršil s prestolnim govorom. Oprava je predpisana po stanu. Kdor ima pravico nositi kako državno uniformo, naj pride v taisti, vojaki v galauniformi, drugi poslanci pa v frakih in belih kravatah ali pa v narodni noši.

(Raujeni c. kr. nadzornik) vjetniške straže na Gradu, g. Leskovic, kterege je 7. t. m. kaznenjec Požar z nožem napadal in hudo ranil, že okreva.

(Namesto g. dr. Napotnika), novoimenovanega dvornega kaplana, pride za profesorja in podravnatelja v Mariborsko semenišče čast. gosp. dr. Avg. Kukovič, mestni kaplan v Ptujem.

(Umrla je) gospa Marija Pajk, roj. plem. Scheuchenstuel, vdova po c. kr. okrajnem glavarji, večeraj popoldne 71 let stara. Pogreb bo jutri popoldne ob 5. uri.

(Prodaja ženske — ciganke) vršila se je pretečeni teden v Novem Mestu, kakor poročajo „Dol. Nov.“ Cigansko rodovino Brajdič zadela je usoda, da ji je vzela gosposka dva cigana k vojakom. Enega k dragoncem, a družega, kateri je bil povod prodaje, pa k Kuhnovcem. Zadnji bil je oženjen, se vé, da po cigansko; izročil je tedaj svojo ženko drugemu svojemu tovarišu ciganu s tem pogojem, da mu dá 13 glđ. 32 kr. za-njo, ter le za toliko časa, da se zopet vrne od vojakov. Ako bi se primerilo, da nastane kaj rodovine v tem času, imela bodeta potem vsak za polovico skrbeti, a prvi dobi še

*) Bode med drugimi darovi naznanjeno. Vredn.

svoyo ženo nazaj. Mnogo je bilo mešetarije pri tem, vpitja in smeha, objemanja in ploskanja med cigani. Bili so prav židane volje, kajti imeli so že do grla dovelj „rakije“ v sebi. To pa je trpelo skoro ves popoldan, tako da so morali naposled žandarji tri cigane peljati iz mesta. Žalostno, a vendar-le res!

(300 goldinarjev) dovolilo je c. kr. poljedeljsko ministerstvo za napravo načrta, po katerem bi se vredila hudournika Sica in Dobrovka v Račenski dolini, kjer je bila letos že štirikrat povodenj. Kar bi načrt več veljal, moralo bi se dodati iz deželne zaklada.

(400 goldinarjev) dovolilo je c. kr. naučno ministerstvo za novo izdajo slovenske podučne knjige za babice.

(Pogorela je) vas Šmarten v Cekljanski fari na Gorenjskem. Poškodovanih je 13 gospodarjev. Dopis v ponedeljek.

(Mnogopreganjani č. g. Pogelšek), župnik v Šoštanji, odpovedal se je prostovoljno svoji fari in gre v pokoj. Iz srca mu ga privošimo in naj ga le mnoga leta vživa!

(„Slov. Narod“) je bil včeraj zarad dopisa iz Ljubljanske okolice zasežen.

(Dnevni brzovlaki) Dunaj-Trst vstavljali se bodo od 1. maja počenši v Rimskih Toplicah in če bo treba tudi v Trbovljah po 1 minuto. V Rimske Toplice prišel bo ob 4 uri 21. m., v Trbovlje ob 5 uri 2 m. popoldne. Iz Trsta na Dunaj obstal bo brzovlak v Trbovljah ob 12 uri 9 m., v Rimskih toplicah pa ob 1 uri 1 m. popoldne. Tretji razred se bo pri teh vlakih nahajal le od Trsta do Zidanega Mosta, dalje proti Dunaju bodeta pa le I. in II. razred.

Telegrami.

Zagreb, 18. aprila. Pri volitvah v deželni zbor se Starčevićani dobro držé. Madjaroni zgubili so Novogradiško.

Niš, 17. aprila. Jutri se prične skupščina. Minister Garašanin pripeljal se je nocoj semkaj, kralj pride ob 7. zvečer z dvornim vlakom.

London, 18. aprila. „Dailynews“ pravi, da včerajšnja Gladstonova izjava pomenja vstrajno mirno bodočnost. „Standard“ piše, da se bode državna meja med Turkestanom in Afganistanom tako daleč proti jugu določila, kakor jo je Rusija iz začetka sama zahtevala. Komarov se je iz Penšdeha umaknil. Iz Kandaharja odšla je pomoč za Herat. „Times“ pravi, da sprememba v javnem mnenju ni opravičena. Če tudi bi se Angleži določili, da Penšdeh in vse pokrajine, kar so jih Rusi zasedli, taistim v resnici prepusté, bi še vendar ne bile vse teškoče odpravljene.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

18. aprila.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 95 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	82 „ 25 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	105 „ 90 „
Papirna renta, davka prosta	97 „ 65 „
Akcije avstr.-ogerske banke	858 „ — „
Kreditne akcije	286 „ 70 „
London	124 „ 90 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleonid.	9 „ 85 1/2 „
Ces. cekini	5 „ 87 „
Nemške marke	61 „ — „

Tuji.

16. aprila.

Pri **Maliči**: C. Jenny in F. Schindler, zasebnika, iz Glarusa. — Kirehbaumer, S. Steinert, Kalkof, trgovci, z Dunaja. — Alfred Dahlinger, trgovec, iz Lahra. — Moric Feldscharek, trgovec, iz Königshofa. — Julij Stehr, trg. pot., iz Trsta.

Pri **Stonu**: Bernard Frankl, trg. pot., z Dunaja. — A. Baehrach, knjigovodja, iz Kalsdorfa. — Avgust Buzzy, zasebnik, iz Koroškega. — Anton Šibal, župnik, iz Sevnice.

Pri **Južnem kolodvoru**: Adolf Fusek, trg. pot., iz Weisskirchena. — Ana Pergar, zasebnica, iz Škocijana.

Zobozdravnik SCHWEIGER

z Dunaja

stanuje „Pri Maliču“

v II. nadstropji, soba št. 23 in 24.

Ordinira vsak dan od 9.—1. in od 2.—5. ure popoldne.

Vse operacije, kakor jih današnji čas zahteva, izvršujejo se hitro in točno.

J. pl. Trnkóczy,

lekar „pri zlatem samorogu“,
priporoča in razpošilja s poštnim povzajem
Marijacejske kapljice
za želodec,

MARIA-ZELLER
TROPFEN
NUR ECHT BEI
APOTHEKER TRNKOCZY
LAIBACH 4 STÜCK 20.

kerim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten vseh pri vseh boleznih v želodecu in so neprekosljivo sredstvo zoper: mankanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavoból, krč v želodecu, bitje srea, zabasanje, gliste, bolezni na vranič, na jetrih in zoper zlato žilo. 1 Steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gl., 5 tucatov samo 8 gold.

Svarilo! Opozarjamo, da se tiste istinite **Marijacejske kapljice** dobivajo samo v lekarni pri „Samorogu“ zraven rotovža na Mestnem trgu v Ljubljani pri **J. pl. Trnkóczy-ju**. Razpošiljava se le jeden tucat.

Cvet zoper trganje

po dr. Maliču,

je odločno najboljšo zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, oteklino, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cetu zoper trganje po dr. Maliču“ z zraven stoječim znamenjem; 1 stekl. 50 kr.

Zahvala.

Gospodu **J. pl. Trnkóczyju**, lekarju v Ljubljani.
Moja mati so na protinski bolezn na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hujša prihajala in vže več dni niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vaš **dr. Maličev protinski evet** za 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res, imel je čudovit vseh, da so se po kratki rabi tega zdravila oprostili mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam toraj **dr. Maličev protinski evet** kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednaki bolezni priporočam. Vaši blagorodnosti pa izrekam najprisrčnišo zahvalo, vzsem spoštovanjem vdani

Franc Jug,

posestnik v Šmarji p. Celji.

Planinski želiščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratoból, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch)

jetrno olje,

najboljše vrste, izborno zoper bramore, pljučnico, kožne izpuške in bezgavne oteklino. 1 stekl. 60 kr.

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva ožvljavajoče, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Kričistilne kroglice,

c. k. priv.,

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se vže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobólu, otrpnjenih udih, skaženem želodecu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se le jeden zavoj.

Izvrstna homeopatična zdravila se pri nas zmirom frišne dobivajo.

Naročila z dežele izvrše se takoj

v lekarni pri „samorogu“

Jul. pl. Trnkóczy-ja

na mestnem trgu v Ljubljani.

Priporočilo.

Za prihajajočo

pomladansko sezono

priporoča podpisana tvrdka svojo bogato in raznovrstno zalogo francoskega in angleškega blaga najnovejše mode, izdeluje obleko po najmodnejšem in najrazličnejšem kroji ter jako solidno in po zmerni ceni.

S spoštovanjem

(4)

F. Casermann.

Na umetne cvetlice,

ki se od pravih naravnih tudi za las ne ločijo, usojam si opozarjati prečast. duhovščino, da jih imam silno krasno in bogato zalogo. Pri meni dobivajo se različne ponarejene cvetlice in zelišča, natanko naravnim podobne. Vse gospode prijatelje cvetlice prijazno vabim naj se v mojem stanovanju na lastne oči prepričajo o dovršenosti tukajšnjih izdelkov. Ob enem čutim pa jako prijetno dolžnost vsem dosedanjim gospodom, ki so pri meni cvetlice za cerkev naročali, najtoplejo zahvalo izreči, združeno s prošnjo da me še nadalje počasté s svojim zaupanjem.

Z odličnim spoštovanjem

Gerti Nekrep

v Špitalskih ulicah št. 9

v I. nadstropji.

(6)

Izvrsten méd

(garantiran pitancec)

v plehastih škatljah po 5 kil (kilo po 60 kr.), škatlja 30 kr., se dobiva proti poštnemu povzetju ali pa proti gotovi plači pri

OROSLAVU DOLENCU,

(9) svečarji v Ljubljani.

Umetne

zobe in zobovja

ustavlja po najnovejšem ameriškem načinu brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije

zobozdravnik A. Paichel,

poleg Hradskega mostu, I. nadstropje.

(8)

Semena.

Velikansko peso, nemško in domačo deteljo, vsake vrste travo, Kašeljski kaps, Ribniški krompir in fižol itd.

priporoča no najnižji ceni

Ivan Perdan

(6)

v Ljubljani.

Najstareje kleparstvo v Ljubljani,

vstanovljeno leta 1835,

za stavbarska in galanterijska dela, kakor tudi za kovinski tisek

F. S. NOLLI-jevo,

na Valvazorjevem trgu št. 3,

(3)

priporoča svojo bogato zalogo kuhinjske in pohišne posode, kakor: škafov in kadunj, vsake vrste svetilnic, svetilnic z odsevom za izložišča in kegljišča, vrčev za olje, mleko in za polivanje, mlinov za kavo, samovarov, korcev iz bakra, medenine ali iz kositarja, einastih pogrevalnic, einastih žlic in zajemač, likačev (pegljev), modličev za želeo in pecivo, vsakovrstno posodo za mero itd.; sprejema vsakojako dela iz kleparske stroke v bakru, medenini, železu, kositarju, pocinkanem železu, cinku ali ploščevini in cinu, vsakojako kleparska dela pri stavbah v Ljubljani in zunaj. Poprave in barvanje zvonikov izvršuje brez neokretnih odrov, kolikor mogoče poceni in je porok za pošteno delo in jako dobro blago. Naročila po nspovedbi ali po načrtu izdeluje točno in kar se dá hitro tudi na zunaj, ter ceneje kakor vsako drugo iz te stroke.